

ส่วนที่ ๑

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

ขององค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือเก่า

๑. ด้านกายภาพ

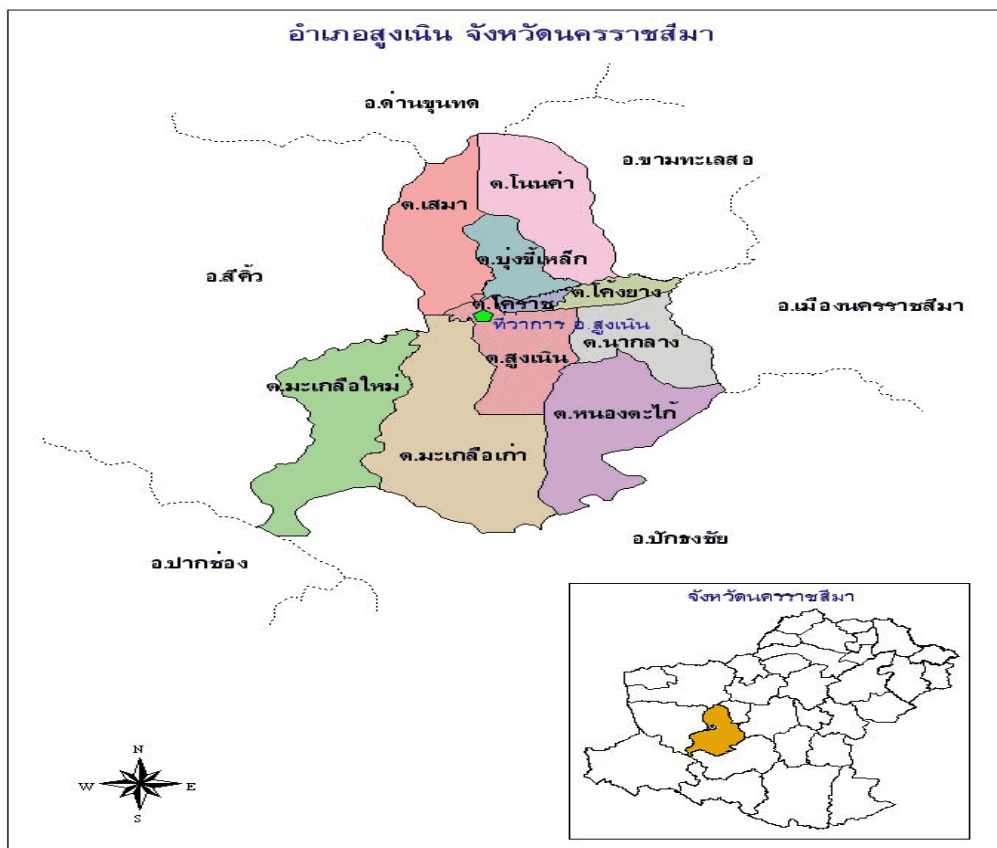
๑.๑ ที่ตั้งของตำบลมะเกลือเก่า

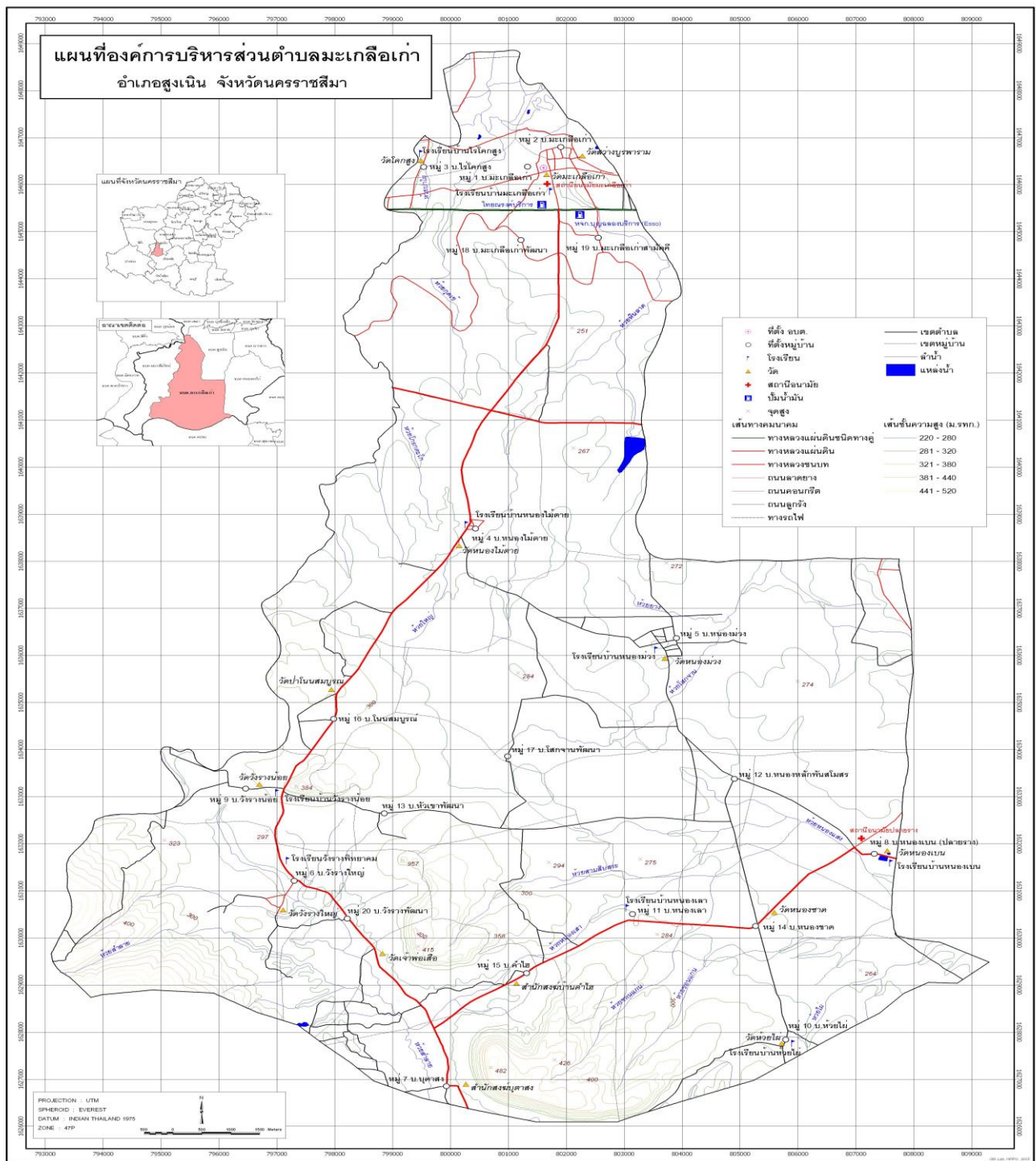
องค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือเก่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง และได้ยกฐานะขึ้นเป็น “องค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือเก่า” เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ครอบคลุมพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ๒๐ หมู่บ้าน นับเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับจัดตั้งครั้งแรกในจำนวน ๖๑๗ แห่งทั่วประเทศ

ตำบลมะเกลือเก่า ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอสูงเนิน โดยตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสูงเนิน ประมาณ ๕ กิโลเมตร ตามเส้นทางถนนสายยุทธศาสตร์ (จากที่ว่าการอำเภอถึงที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลมะเกลือเก่า)

อาณาเขตติดต่อ

- ทิศเหนือ** ติดต่อกับตำบลเสมา ตำบลสูงเนิน และตำบลมิตรภาพ อำเภอสีคิ้ว
- ทิศใต้** ติดต่อกับตำบลตะขบ อำเภอปักธงชัย
- ทิศตะวันออก** ติดต่อกับตำบลสูงเนิน และตำบลหนองตะไก้
- ทิศตะวันตก** ติดต่อกับตำบลมะเกลือใหม่

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลมะเกลือเก่ามีเนื้อที่กว้างใหญ่ลักษณะภูมิประเทศมีทั้งภูเขา ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม โดยมีพื้นที่เป็นที่ราบสูง ที่ราบลูกคลื่นลอนลาด ประกอบด้วยเนินเขาในระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล ๔๘๔ เมตร อยู่ทางตอนใต้ของ ตำบล หอดตัวลงมาสู่ตอนเหนือของตำบล ในระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล ๒๗๐ เมตร ๒๕๐ เมตร ๒๓๐ เมตร และ ๒๑ เมตร ตามลำดับ มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๑๘๐.๗๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๑๒,๙๓๘ ไร่

ตำบลมะเกลือเก่าเป็นตำบลที่มีพื้นที่มากที่สุดในอำเภอสูงเนิน โดยมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๑๘๐.๗๐ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๑๒,๙๓๘ ไร่ โดยแยกเป็นแต่ละหมู่บ้าน ดังนี้

ตาราง ข้อมูลจำนวนพื้นที่ตำบลมะเกลือเก่า

หมู่ที่/บ้าน	จำนวนพื้นที่ทั้งหมด (ไร่)			
	นา	ไร่	สวน	รวม
๑.บ้านมะเกลือเก่า	๒,๑๐๐	๕๐	๕๓๘	๒,๖๘๘
๒.บ้านมะเกลือเก่า	๓,๔๔๙	-	๑,๒๕๐	๔,๖๙๙
๓.บ้านโคกสูง	๖๔๐	๓๐๐	๑๑๐	๑,๐๕๐
๔.บ้านหนองไม้ตาย	๑,๘๔๐	๑๓,๑๑๐	๕๒๐	๑๕,๔๗๐
๕.บ้านหนองม่วง	๔,๓๐๐	๑๑,๒๗๐	๑,๒๕๐	๑๖,๘๒๐
๖.บ้านวังรางใหญ่	๙๗๕	๕,๒๗๐	๒๑๐	๖,๔๕๕
๗.บ้านบุตาสง	๙๕๐	๒,๓๙๐	๑๑๐	๓,๔๕๐
๘.บ้านปลายราง	๒,๕๐๐	๑,๖๔๕	๘๐	๔,๒๒๕
๙.บ้านวังรางน้อย	๕๕๐	๒,๘๐๐	๑๔๐	๓,๔๙๐
๑๐.บ้านห้วยไผ่	๙๕๐	๘,๗๕๐	๕๐	๙,๗๕๐
๑๑.บ้านหนองเลาใหญ่	๔๕๐	๕,๙๘๕	๔๐	๖,๔๗๕
๑๒.บ้านหนองหลักพันส์โมสร	๑,๗๐๐	๒,๑๗๕	-	๓,๘๗๕
๑๓.บ้านหัวเขาพัฒนา	๖๘๐	๒,๐๘๐	-	๒,๗๖๐
๑๔.บ้านหนองซาด	๗๐๐	๒,๐๐๐	๑๔๐	๒,๘๔๐
๑๕.บ้านคำไฮ	๗๕๐	๒,๑๐๐	๒๐๐	๓,๐๕๐
๑๖.บ้านโนนสมบูรณ์	๓๐๐	๑,๖๒๕	๑๕๐	๒,๐๗๕
๑๗.บ้านโสกจานพัฒนา	๗๕	๘๘๐	๗๐	๑,๐๒๕
๑๘.บ้านมะเกลือเก่าพัฒนา	๑,๐๕๐	๓,๗๐๐	๒๕๐	๕,๐๐๐
๑๙.บ้านมะเกลือเก่าสามัคคี	๙๒๖	๔,๖๕๐	๕๐๐	๖,๑๑๒
๒๐.บ้านวังรางใหญ่พัฒนา	๕๗๕	๑,๑๒๐	-	๑,๖๙๕
รวม ๒๐ หมู่บ้าน	๒๕,๔๙๖	๗๑,๙๐๐	๕,๖๐๘	๑๐๓,๐๐๔

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง มีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี ๒๖.๔ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี ร้อยละ ๖๙

ปริมาณน้ำฝน ๓ ปี (๒๕๕๘ - ๒๕๖๐) ปริมาณเฉลี่ย ๑๐๓๗.๗๘ มิลลิเมตร/ปี จำนวนวันฝนตกเฉลี่ย ๗๙.๘๖ วัน

ตารางแสดงปริมาณน้ำฝนในรอบ ๓ ปี รพ.สต.มะเกลือเก่า อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม (ม.ม.)	จำนวน วัน
พ.ศ.														
๒๕๕๘	๖.๔	๐.๐	๐.๐	๑๕.๒	๒๖.๕	๘.๖	๑๔๔.๘	๑๕๕.๒	๒๑๘.๐	๗๗.๕	๒.๑	๕๔.๓	๗๐๗.๖	๕๑
๒๕๕๙	๒.๔	๐.๐	๑๑๒.๑	๗.๐	๗๐.๙	๒๑๘.๐	๒๘๖.๔	๗๗.๖	๒๖๔.๗	๑๐๓.๒	๙.๖	๐.๐	๑,๑๕๑.๙	๗๑
๒๕๖๐	๓.๔	๔๗.๘	๐.๐	๕๓.๘	๑๘๒.๐	๕๓.๖	๘๒.๑	๓๓๘.๓	๑๒๘.๒	๑๐๐.๑	๖๐.๐	๓.๙	๑,๐๕๓.๒	๗๕
สูงสุด	๖.๔	๔๗.๘	๑๑๒.๑	๕๓.๘	๑๘๒.๐	๒๑๘.๐	๒๘๖.๔	๓๓๘.๓	๒๖๔.๗	๑๐๓.๒	๖๐.๐	๕๔.๓	๑,๑๕๑.๙	๗๕
เฉลี่ย	๔.๐๗	๑๕.๙๓	๓๗.๓๗	๒๕.๓๓	๙๓.๑๓	๙๓.๔	๑๗๑.๑	๑๙๐.๐๓	๒๐๓.๖๓	๙๓.๖	๒๓.๙	๑๙.๔	๙๗๐.๙	๖๕.๖๗
ต่ำสุด	๒.๔	๐.๐	๐.๐	๗.๐	๒๖.๕	๘.๖	๘๒.๑	๗๗.๖	๑๒๘.๒	๗๗.๕	๒.๑	๐.๐	๗๐๗	๕๑

ที่มา: ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาค ตอน. ตอนล่าง สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา กรมชลประทาน

๑.๔ ลักษณะของดิน

กรมพัฒนาที่ดินได้ปรับปรุงแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ได้จำแนกดินในระดับชุดดินของตำบลมะเกลือเก่าออกเป็น ๙ ชุดดิน ลักษณะและระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบันของแต่ละชุดดินมีดังนี้

๑. กลุ่มชุดดินที่ ๔ ลักษณะโดยทั่วไปเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาล ดินล่างมีสีน้ำตาลปนเทา หรือสีน้ำตาล หรือสีเทาปนสีเขียวมะกอก มีจุดปะสีน้ำตาลปนเหลือง หรือน้ำตาลแก่ อาจพบก้อนปูน ก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีสในชั้นดินล่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว พบตามที่ราบเรียบหรือที่ราบลุ่มระหว่างคันดินริมลำน้ำ กับลานตะพักลำน้ำค่อนข้างใหม่ น้ำแช่ขังในฤดูฝน ลำ ๓๐ - ๕๐ เซนติเมตร นาน ๔ - ๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง pH ๕.๕ - ๖.๕ ถ้าหากดินมีก้อนปูนจะเป็น ๗.๐ - ๘.๐

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินในฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๔ - ๕ เดือน

ความเหมาะสมในการปลูกพืช สภาพพื้นที่ราบลุ่มมีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ดินมีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็วในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังผิวดินเป็นระยะเวลา ๔ - ๕ เดือน เนื้อดินเป็นดินเหนียวเก็บกักน้ำได้ดี จึงเหมาะที่จะใช้ในการทำนามากกว่าการปลูกพืชชนิดอื่นๆ อย่างไรก็ตามหลังการเก็บเกี่ยวข้าวหรือในช่วงฤดูแล้ง กลุ่มดินชุดนี้สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชผักที่มีอายุสั้นได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีความชื้นพอที่จะปลูกได้ และดินกลุ่มนี้พบบริเวณที่อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำธรรมชาติ

๒. กลุ่มชุดดินที่ ๑๗ ลักษณะโดยทั่วไปเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนสีน้ำตาล น้ำตาลปนเทา ดินล่างเป็นพวกดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนเหนียวมีสีน้ำตาลอ่อน สีเทาอ่อน สีเทาปนชมพู พบจุดประพอกสีน้ำตาลปนเหลือง สีแดงปนเหลือง หรือสีแดงปะปนบางแห่ง อาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีพวกเหล็กและแมงกานีส ในชั้นดินล่างเกิดจากพวกตะกอนลำน้ำ พบตามพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ บริเวณลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแช่ขังลึก ๓๐ - ๕๐ เซนติเมตร นาน ๒ - ๔ เดือน เป็นดินลึกมาก ดินมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ ตามธรรมชาติต่ำ pH ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ฤดูฝนน้ำขังนาน ๒ - ๔ เดือน ความอุดมสมบูรณ์ของดินค่อนข้างต่ำ

ความเหมาะสมของกลุ่มชุดดินสำหรับการปลูกพืชโดยทั่วไปแล้วกลุ่มดินชุดที่ ๑๗ มีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ในการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก ในช่วงฤดูฝน แต่สามารถปลูกพืชไร่หรือพืชผักที่มีอายุสั้นได้ในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีแหล่งน้ำธรรมชาติหรือน้ำชลประทานเข้าถึง

๓. กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ ลักษณะดินโดยทั่วไปเนื้อดินทรายหยาบ พืชมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๔ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ พบบริเวณที่ราบต่ำ สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ดินมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว ในช่วงฤดูฝน มีน้ำขังนาน ๓ - ๔ เดือน จึงมีศักยภาพเหมาะสมในการทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล ยกเว้นถ้าได้มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาน้ำขังและการระบายน้ำของดิน อย่างไรก็ตามในสภาพปัจจุบันสามารถปลูกพืชไร่ และพืชผักอายุสั้นได้ในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและแหล่งน้ำธรรมชาติเสริม

๔. กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ ลักษณะโดยทั่วไปเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินมีสีน้ำตาลเหลืองแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของดินหลายชนิด พบบริเวณพื้นที่ดินที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดชัน มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๐ % เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตร ในฤดูฝน มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง pH ๕.๕ - ๖.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน น้ำซึมผ่านชั้นดินปานกลางถึงช้า ดินอุ้มน้ำปานกลางถึงสูงมีการพังทลายของดินในบริเวณที่มีความลาดชันน้อยกว่า ๒๐ % ระดับน้ำใต้ดินต่ำมาก

ความเหมาะสมในการปลูกพืช กลุ่มดินชุดที่ ๓๑ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ และไม้ผลหลายชนิด แต่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา ยากในการที่จะเก็บน้ำไว้ปลูกข้าว

๕. กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ ลักษณะโดยทั่วไปเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของเนื้อหินหยาบ พบบริเวณพื้นที่ดินที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงที่ลาดเชิงเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๐ % และบางส่วนมีความลาดชันประมาณ ๒๐ - ๓๕ % เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑.๕๐ เมตร ตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ประมาณ ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายมีการอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลาง น้ำใต้ดินลึก มีการกัดกร่อนของดินปานกลางถึงรุนแรง บริเวณที่มีความลาดชันสูงเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กลุ่มดิน ที่ ๓๕ มีศักยภาพในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้นตลอดทั้งพัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์มากกว่าที่จะนำมาทำนา หรือปลูกข้าวที่ต้องการน้ำขังเนื่องจากเป็นดินทราย สภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชันเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินเหนียวปนทราย การระบายน้ำดี เนื้อดินมีความพรุนมาก เก็บกักน้ำไม่ค่อยอยู่

๖. กลุ่มชุดดินที่ ๓๖ ลักษณะโดยทั่วไปเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนปนดินเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายสีน้ำตาล หรือสีแดงปนเหลือง ส่วนมากเกิดจากการสลายตัวผุพังของเนื้อหินหยาบ พบบริเวณพื้นที่ดินที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด กับลอนชันของลานตะพักลำน้ำ ระดับกลางถึงสูง มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๕ % เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร ตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ดินชั้นบน pH ๕.๕ - ๖.๕ ส่วนดินชั้นล่างจะเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง pH ๖.๐ - ๗.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดินอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลางในฤดูแล้งน้ำใต้ดินลึก พืชจะขาดน้ำในระยะฝนทิ้งช่วง ความอุดมสมบูรณ์ของดินค่อนข้างต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช โดยทั่วไปกลุ่มชุดดินที่ ๓๖ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น และปลูกผักบางชนิดไม่เหมาะสมในการทำนา

๗. กลุ่มดินชุดที่ ๔๐ ลักษณะโดยทั่วไปเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินสีน้ำตาลอ่อน สีเหลือง หรือแดง บางแห่งอาจพบจุดประสีในดินชั้นล่างเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวผุพังของเนื้อหินหยาบ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึงพื้นที่ราบเชิงเขาส่วนใหญ่ความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐% และบางส่วนมีความลาดชันประมาณ ๒๐ - ๓๐ % เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตร ตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ๔.๕ - ๕.๕

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด น้ำซึมผ่านชั้นดินได้เร็วมาก ดินอุ้มน้ำต่ำ ระดับน้ำใต้ดินต่ำมาก ดินมีการกัดกร่อนในบริเวณที่มีความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมในการปลูกพืช กลุ่มดินที่ ๔๐ มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชไร่ และไม้ผล ค่อนข้างเหมาะสมที่จะนำมาปลูกผัก และไม่เหมาะสมในการทำนา เนื่องจากเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย และสภาพพื้นที่ไม่อำนวย แต่สามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้ผลโตเร็ว และหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ดี

๘. กลุ่มชุดดินที่ ๔๑ ลักษณะโดยทั่วไปเนื้อดินเป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วนลึก ๕๐ เซนติเมตร ชั้นดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีสีน้ำตาลเข้ม เกิดจากตะกอนลำน้ำ หรือวัตถุที่พัฒนามาจากบริเวณที่สูงทับอยู่บนชั้นดินที่สลายตัวผุพังของหินพื้น หรือเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดต่างชนิด ต่างยุค พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึงลูกคลื่นลอนลาดบนลานตะพักลำน้ำระดับกลาง มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๑๒ % เป็นดินลึก มีการ

ระบายน้ำดีปานกลางถึงดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๓ เมตร ในฤดูแล้ง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ pH ๖.๐ – ๘.๐

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เนื้อดินเป็นทราย มีการอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลาง มีการกัดกร่อนที่ความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กลุ่มชุดดินที่ ๔๑ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้นบางชนิด แต่ไม่เหมาะในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่และเนื้อดินไม่อำนวย

๙. กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ ลักษณะโดยทั่วไปดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวนี้มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหิน หรือหินพื้นโผล่กระจายระย้าทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินพื้นโผล่ ได้แก่ชุดดินที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sca) กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ ควรสงวนไว้เป็นป่าธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่ภูเขาลาดชันมากกว่า 48 % มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย ความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช กลุ่มชุดดินที่ 93 มีศักยภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้เพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินตื้น มีหินโผล่ที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน มีความลาดเทเฉลี่ยเกิน ๓๕ % ยากต่อการชะล้างพังทลายของดิน จึงเหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติ เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

การใช้ที่ดินในปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้วิเคราะห์การใช้ที่ดินจากแผนที่จะเห็นได้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทางการเกษตรกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ของตำบล จะใช้ปลูกพืชไร่พวกมันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และอ้อยโรงงาน รองลงไปคือใช้ทำนา ไม้ผลและไม้ยืนต้น

๑.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

หมู่ที่/บ้าน	แหล่งน้ำ				
	ห้วย/คลอง	สระน้ำ	อ่างเก็บน้ำ	ฝาย	บ่อบาดาล
๑. บ้านมะเกลือเก่า	๑	๓	-	-	๑
๒. บ้านมะเกลือเก่า	๑	๑	-	-	-
๓.บ้านไร่โคกสูง	๑	๓	-	-	๒
๔.บ้านหนองไม้ตาย	๑	๔	๑	-	๒
๕.บ้านหนองม่วง	๑	๕	-	-	๕
๖.บ้านวังรางใหญ่	๒	๓	-	๒	๑
๗.บ้านบุตาสง	๑	๓	-	-	๒
๘.บ้านปลายราง	๑	๔	-	-	๑
๙.บ้านวังรางน้อย	๒	๒	๑	-	๓
๑๐. บ้านห้วยไผ่	๑	๒	๑	๑	๓
๑๑. บ้านหนองเลาใหญ่	๑	๒	๑	-	๔

หมู่ที่/บ้าน	แหล่งน้ำ				
	ห้วย/คลอง	สระน้ำ	อ่างเก็บน้ำ	ฝาย	บ่อบาดาล
๑๒. บ้านหนองหลักพันสโมสร	๑	๓	-	-	๓
๑๓. บ้านหัวเขาพัฒนา	-	๒	๑	-	๔
๑๔. บ้านหนองซาด	-	๒	-	-	๓
๑๕. บ้านคำไฮ	๑	๑	๑	-	๒
๑๖. บ้านโนนสมบูรณ์	๑	๑	-	-	๑
๑๗. บ้านโสกจานพัฒนา	-	๑	-	-	-
๑๘. บ้านมะเกลือเก่าพัฒนา	๑	๑	-	-	๒
๑๙. บ้านมะเกลือเก่าสามัคคี	๑	-	๒	-	๒
๒๐. บ้านวังรางใหญ่พัฒนา	๑	๑	-	๑	๓
รวม	๑๘	๔๔	๘	๕	๔๔

๑.๖ ลักษณะของไม้และป่าไม้

๑. พื้นที่ป่าดงดิบมะเกลือเก่า จากสภาพพื้นที่ของตำบลมีภูมิประเทศเป็นภูเขา ที่ราบสูงอยู่ทางตอนใต้ของตำบล จึงมีสภาพเป็นป่าและแนวลำห้วย ลักษณะป่าเป็นป่าเสื่อมโทรม และป่าปลูกพื้นที่ป่าร้อยละ ๑๙.๐๐ ที่เหลือ ร้อยละ ๘๑.๐๐ เป็นพื้นที่ถือครอง

๒. ป่าชุมชน เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการป่าที่ได้นำเอาความพึงพิงของประชาชนมาเป็นวัตถุประสงค์ในการจัดการป่า โดยประชาชนเป็นผู้กำหนดแผนวัตถุประสงค์ กฎระเบียบร่วมกับองค์กรเอกชน สามารถแบ่งรูปแบบของป่าออกเป็น ๒ รูปแบบ คือ

ป่าชุมชนแบบดั้งเดิม เป็นพื้นที่ป่าธรรมชาติที่ประชาชนได้ร่วมมือกันดูแลรักษาไว้

ได้แก่ ป่าช้า ป่าธรรมชาติในวัด ป่าอนุรักษ์เพื่อเป็นแหล่งอาหารและใช้สอยอื่นๆ

ป่าชุมชนแบบพัฒนา เป็นพื้นที่ป่าที่เกิดจากการส่งเสริมให้ทำการปลูกสร้างป่า ขึ้น

มาใหม่เพื่อเป็นป่าธรรมชาติสำหรับหมู่บ้าน ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรไว้ใช้สอยต่อไป

ได้แก่ ป่าปลูกเป็นแปลงของหมู่บ้าน ป่าปลูกในวัด ในโรงเรียน เป็นต้น

๒. ด้านการเมือง/การปกครอง

ตำบลมะเกลือเก่าแบ่งการปกครองออกเป็น ๒๐ หมู่บ้าน อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลครบทุกหมู่บ้าน มีผู้ปกครองท้องถิ่นดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้ปกครองท้องถิ่น	ตำแหน่ง
๑	บ้านมะเกลือเก่า	นางบุญมี เมาสูงเนิน	ผู้ใหญ่บ้าน
๒	บ้านมะเกลือเก่า	นายกิตติพงษ์ ภิญโญ	ผู้ใหญ่บ้าน
๓	บ้านโคกสูง	นายจักริน ไชยสูงเนิน	กำนัน
๔	บ้านหนองไม้ตาย	นางสมสวย อินทร์เพ็ญ	ผู้ใหญ่บ้าน
๕	บ้านหนองม่วง	นางสุนิสา สง่าจันทวงศ์	ผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้ปกครองท้องที่	ตำแหน่ง
๖	บ้านวังรางใหญ่	นายนำชัย นิจาย	ผู้ใหญ่บ้าน
๗	บ้านบุตาสง	นางสมประสงค์ ศรีฐาน	ผู้ใหญ่บ้าน
๘	บ้านหนองเบน	นางสาวรุ่งตะวัน วงศ์อำมาตย์	ผู้ใหญ่บ้าน
๙	บ้านวังรางน้อย	นางรวง กอกลาง	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๐	บ้านห้วยไผ่	นางกวาง จรจันทร์	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๑	บ้านหนองเลาใหญ่	นางสมบุญ ยุนกระโทก	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๒	บ้านหนองหลักพันสโมสร	นายก้องบุญ บินสันเทียะ	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๓	บ้านหัวเขาพัฒนา	นายกัมพล จิตตวชิรานนท์	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๔	บ้านหนองชาด	นายสงคราม เทพทัศน์	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๕	บ้านคำไฮ	นายสมศักดิ์ บัลลังก์	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๖	บ้านโนนสมบูรณ์	นายขจรศักดิ์ กระชับกลาง	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๗	บ้านโสกจานพัฒนา	นางสมพร ใจบุญ	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๘	บ้านมะเกลือเก่าพัฒนา	นางประทีนทิพย์ อุกฤษ	ผู้ใหญ่บ้าน
๑๙	บ้านมะเกลือเก่าสามัคคี	นายบุญเส็ง คำบาง	ผู้ใหญ่บ้าน
๒๐	บ้านวังรางใหญ่พัฒนา	นายออย งามชื่น	ผู้ใหญ่บ้าน

ด้านการเมือง-การบริหาร

รายนามคณะผู้บริหาร และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ชุดปัจจุบัน (๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔) มีดังนี้

คณะผู้บริหาร

๑.นายเอกชัย	พรหมพันธุ์ใจ	ตำแหน่ง	นายก อบต.
๒.นายวินัย	นิลสูงเนิน	ตำแหน่ง	รองนายก อบต.
๓.นายสนอง	ภูจำนงค์	ตำแหน่ง	รองนายก อบต.
๔.นางสมทรง	ภูเขียว	ตำแหน่ง	เลขาคณะผู้บริหาร

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๑. นายจรัส	มาสูงเนิน	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑
๒. นางธัญสินี	อมรพรหม	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๒
๓. นายทวีศักดิ์	ขุนสูงเนิน	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๓
๔. นางวิภาวี	โตสูงเนิน	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๔
๕. นายนวม	เมินขุนทด	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๕
๑๑. นายสมพงษ์	พลอยเพชร	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๖
๑๒. นายบุญเรือง	ละมุดตะคุ	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๗
๑๓. นายศิริวงศ์	พบพิมาย	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๘
๑๕. นายธนกร	พลศรี	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๙
๑๖. นายสรสิข	จรจันทร์	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑๐
๑๘. นายบรรจบ	ชัยบุรี	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑๑
๑๙. นายสายัณ	ดุงสูงเนิน	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑๒
๒๐. นายสวาง	งามมะเรียง	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑๓

๒๒. นายคณัย	แรมกลาง	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑๔
๒๔. นายยอดขวัญ	เนียมสูงเนิน	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑๕
๒๕. นายประเสริฐ	เถื่อนพิมาย	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑๖
๒๘. นายสุพจน์	ใจบุญ	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑๗
๒๙. นางสุนารี	สวัสดิ์	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๑๘
๓๑. นายนิก	สระกระโทก	ตำแหน่ง	สมาชิก อบต.หมู่ที่ ๒๐

๓. ประชากร

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๑๒,๐๓๒ คน แยกเป็น ชาย ๖,๕๖๘ คน หญิง ๖,๔๖๔ คน และมีจำนวน ๔,๕๑๗ ครัวเรือน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๖๖.๕๙ คน ต่อ ตารางกิโลเมตร

หมู่ที่/บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวน ครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
๑. บ้านมะเกลือเก่า	๖๗๐	๗๔๖	๑,๔๑๖	๕๗๐
๒. บ้านมะเกลือเก่า	๔๓๙	๔๖๑	๙๐๐	๔๒๓
๓. บ้านโคกสูง	๒๕๘	๒๘๐	๕๓๘	๑๖๓
๔. บ้านหนองไม้ตาย	๔๕๐	๔๒๑	๘๗๑	๓๓๐
๕. บ้านหนองม่วง	๔๘๕	๕๒๐	๑,๐๐๕	๓๓๓
๖. บ้านวังรางใหญ่	๕๘๙	๕๘๔	๑,๑๗๓	๓๙๓
๗. บ้านบุตาสง	๒๓๕	๒๒๐	๔๕๕	๑๓๐
๘. บ้านปลายราง	๒๕๑	๒๒๕	๔๗๖	๑๕๗
๙. บ้านวังรางน้อย	๖๖๓	๖๓๔	๑,๒๙๗	๓๖๓
๑๐. บ้านห้วยไผ่	๓๐๘	๒๙๓	๖๐๑	๑๘๔
๑๑. บ้านหนองเลาใหญ่	๒๓๑	๒๑๕	๔๔๖	๑๓๔
๑๒. บ้านหนองหลักพันส์โมสร	๒๔๘	๒๐๓	๔๕๑	๑๓๐
๑๓. บ้านหัวเขาพัฒนา	๑๘๗	๑๘๘	๓๗๕	๑๑๖
๑๔. บ้านหนองชาด	๑๖๓	๑๗๖	๓๓๙	๑๐๓
๑๕. บ้านคำไฮ	๒๔๕	๒๔๖	๔๙๑	๑๕๓
๑๖. บ้านโนนสมบูรณ์	๑๗๖	๑๗๙	๓๕๕	๑๓๑
๑๗. บ้านโสกจานพัฒนา	๑๔๙	๑๓๘	๒๘๗	๙๒
๑๘. บ้านมะเกลือเก่าพัฒนา	๑๙๕	๑๘๐	๓๗๕	๒๓๑
๑๙. บ้านมะเกลือเก่าสามัคคี	๒๔๗	๒๒๑	๔๖๘	๒๑๐
๒๐. บ้านวังรางใหญ่พัฒนา	๓๗๙	๓๓๔	๗๑๓	๑๗๑
รวม ๒๐ หมู่บ้าน	๖,๕๖๘	๖,๔๖๔	๑๓,๐๓๒	๔,๕๑๗

๔. สภาพทางสังคม

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีความสัมพันธ์กันในระบบเครือญาติ มีสภาพเป็นสังคมส่วนใหญ่เป็นสังคมชนบท แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามสภาพของสังคม ลักษณะการตั้งบ้านเรือนเป็นกลุ่มในพื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่โดยรอบ มีวัดเป็นศูนย์กลาง และมักตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ตามเส้นทางคมนาคม และแหล่งน้ำ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมืองมากยิ่งขึ้น มีการบริการสาธารณสุขไปทั่วค่อนข้างทั่วถึง แต่ก็ทำให้เกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ขยะ น้ำเสีย อันเกิดจากการขยายตัวของชุมชนมากขึ้น

ลักษณะทางสังคมของตำบลมะเกลือเก่าจะแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะใหญ่ ๆ ตามลักษณะของชุมชน ดังนี้

๑. กิ่งชุมชนเมือง ได้แก่ หมู่ที่ ๑ บ้านมะเกลือเก่า หมู่ที่ ๒ บ้านมะเกลือเก่า หมู่ที่ ๓ บ้านโคกสูง หมู่ที่ ๑๘ บ้านมะเกลือเก่าพัฒนา หมู่ที่ ๑๙ บ้านมะเกลือเก่าสามัคคี ลักษณะของหมู่บ้านจะได้รับการพัฒนาขึ้นมามากแล้ว ทั้งทางด้านเส้นทางคมนาคม ระบบน้ำประปา ระบบสุขภาพ มีจำนวนประชากรในหมู่บ้านเป็นจำนวนมากเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ บ้านเรือนจะตั้งกันอย่างหนาแน่นตามบริเวณที่ได้รับการพัฒนาแล้ว อาชีพของคนในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็นอาชีพรับจ้าง ค้าขายและข้าราชการ ดังนั้นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้านจะมากกว่าที่อื่น

๒. ชุมชนชนบท ได้แก่ หมู่ที่ ๔ บ้านหนองไม้ตาย หมู่ที่ ๕ บ้านหนองม่วง หมู่ที่ ๖ บ้านวังรางใหญ่ หมู่ที่ ๗ บ้านบุตาสง หมู่ที่ ๘ บ้านหนองเบน หมู่ที่ ๙ บ้านวังรางน้อย หมู่ที่ ๑๐ บ้านห้วยไผ่ หมู่ที่ ๑๑ บ้านหนองเลาใหญ่ หมู่ที่ ๑๒ บ้านหนองหลักพันสมเธร หมู่ที่ ๑๓ บ้านหัวเขาพัฒนา หมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองชาด หมู่ที่ ๑๕ บ้านคำไฮ หมู่ที่ ๑๖ บ้านโนนสมบูรณ์ หมู่ที่ ๑๗ บ้านโสกจานพัฒนา หมู่ที่ ๒๐ บ้านวังรางใหญ่พัฒนา เป็นหมู่บ้านที่อยู่บริเวณทางทิศใต้ของตำบลมะเกลือเก่า โดยหมู่บ้านทั้งหมดจะอยู่สองข้างทางของถนนกำลังเอก ๒ และถนนหนองเลาใหญ่ – หนองตะไกร ซึ่งเป็นถนนลาดยาง ทำให้การคมนาคม การติดต่อค้าขายและการขนส่งระหว่างหมู่บ้าน หรือหมู่บ้านสู่เมืองเป็นไปด้วยความสะดวก เป็นผลดีต่อการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน อาชีพส่วนใหญ่ของคนในหมู่บ้านจะเป็นอาชีพเกษตรกรรม โดยมากจะทำไร่ รับจ้างและเลี้ยงสัตว์

๔.๑ การศึกษา

- โรงเรียนวังรางพิทยาคม (สังกัด อบจ.นครราชสีมา)	๑	แห่ง
- โรงเรียนประถมศึกษา (สังกัด สพฐ.)	๑๐	แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (สังกัด อบต.)	๗	แห่ง

๔.๒ สาธารณสุข

- โรงพยาบาลของรัฐ	๒	แห่ง
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมะเกลือเก่า		

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

ตำบลมะเกลือเก่าสามารถติดต่อกับตัวอำเภอ และจังหวัดได้ทางรถยนต์ โดยใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ (ถนนมิตรภาพ) ส่วนเส้นทางติดต่อระหว่างตำบลกับตำบลและระหว่างชุมชนในตำบลนั้น ส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยางในระยะสั้น ๆ และถนนลูกรัง ซึ่งเชื่อมกันไม่ทั่วถึง ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการติดต่อ การคมนาคม ไม่สะดวกเป็นอุปสรรคต่อการสัญจรไปมาภายในตำบล

ถนนลาดยาง

- ถนนโยธาธิการที่ ๒๐๓๙ (กำลังเอก ๒) ยาว ๒๑ กิโลเมตร จากบ้านมะเกลือเก่าไปทางทิศใต้ ถึง บ้านบุตาสง
- ถนน ร.พ.ช. สายยุทธศาสตร์ ยาว ๑๐ กิโลเมตร จากบ้านโคกสูงไปทางทิศเหนือ ถึง อำเภอสูงเนิน
- ถนนทางหลวงชนบท จากถนนมิตรภาพเข้าสู่บ้านมะเกลือเก่า ยาว ๘๒๐ เมตร
- ถนนลาดยาง หมู่ ๑ ข้างวัดมะเกลือเก่า – ถนนมิตรภาพ ยาว ๘๕๐ เมตร
- ถนน ร.พ.ช. สายบ้านหนองแวง ถึง บ้านหนองเลาใหญ่ ยาว ๖ กิโลเมตร (เฉพาะช่วงที่อยู่ในเขตตำบล คือ จากบ้านปลายราง ถึง บ้านหนองเลาใหญ่)
- ถนนทางหลวงชนบท จากสามแยกคำไฮ-บ้านหนองเลาใหญ่ ยาว ๔,๓๐๐ เมตร
- ถนนทางหลวงชนบท จากสาย ๒๔ เข้าสู่บ้านหนองม่วง ยาว ๔,๓๐๐ เมตร
- ถนนลาดยางสายบ้านหนองม่วง หมู่ ๕ – บ้านหนองซาด หมู่ ๑๔ ยาว ๑๔,๖๕๐ เมตร
- ถนนลาดยางบ้านหนองซาด-บุญร่วมฟาร์ม ยาว ๑,๐๐๐ เมตร
- ถนนลาดยาง หมู่ ๒ ข้างวัดสว่างบูรพาราม – วังเฒ่า ยาว ๑,๓๐๐ เมตร
- ถนนลาดยาง หมู่ ๒ วังเฒ่า – แยกทางเข้าบ้านโคกสูง ยาว ๑,๐๐๐ เมตร
- ถนนลาดยาง บ้านหนองไม้ตาย – หนองม่วง ยาว ๔,๕๐๐ เมตร
- ถนนลาดยาง บ้านหนองซาด – บ้านห้วยไผ่ ยาว ๒,๕๐๐ เมตร

ถนนลูกรัง

- ถนนสายบ้านหนองม่วง ม. ๕ – บ้านโสกจานพัฒนา ม. ๑๗ ยาว ๒,๗๐๐ เมตร
- ถนนสายบ้านหนองเบน ม. ๘ – บ้านหนองหลักพันสโมสร ม. ๑๒ ยาว ๒,๕๐๐ เมตร
- ถนนสายบ้านโสกจานพัฒนา ม. ๑๗-แยกบ้านหัวเขาพัฒนา ม.๑๓ ยาว ๒,๗๐๐ เมตร

๕.๒ การไฟฟ้า

ตำบลมะเกลือเก่ามีไฟฟ้าครบทุกหมู่บ้าน แต่ยังไม่ทั่วถึงทุกครัวเรือนเนื่องจากการเพิ่มของจำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน การแยกเป็นคุ้มเล็กคุ้มน้อย ซึ่งทำให้การขยายไฟฟ้าไม่ครบทุกครัวเรือน และยังขาดไฟฟ้าสาธารณะ เพื่อให้แสงสว่างในเขตชุมชน

ครัวเรือนผู้ใช้ไฟฟ้า ๔,๒๔๘ ครัวเรือน

๕.๓ การประปา

- ประปาหมู่บ้าน ๑๗ หมู่บ้าน
- ประปาส่วนภูมิภาค ๔ หมู่บ้าน

๖. ระบบเศรษฐกิจ

อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลมะเกลือเก่า ประมาณร้อยละ ๙๐ ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม และการรับจ้าง โดยทำการเกษตร ในพื้นที่ราบลุ่มของตำบลจะทำนา ส่วนในเขตที่ราบสูงมีการทำไร่มันสำปะหลัง ข้าวโพด และอ้อย การประกอบอาชีพเกษตรกรรมยังอาศัยสภาพตามภูมิอากาศ คือ อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก จะมีพื้นที่ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ไร่ เท่านั้นที่มีระบบน้ำชลประทาน

การประกอบอาชีพของคนในตำบลมะเกลือเก่า สามารถจำแนกเป็น ๕ กลุ่ม ดังนี้

แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) อบต.มะเกลือเก่า

๑. อาชีพเกษตรกรกรรม มีทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ กล่าวคือ การปลูกพืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ข้าว อ้อยโรงงาน ประเภทเลี้ยงสัตว์ เช่น การเลี้ยงโคนม โคเนื้อ กระบือ การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง ไก่พันธุ์เนื้อ การเลี้ยงสุกร และปลาต่าง ๆ
๒. อาชีพรับจ้าง มีทั้งรับจ้างในภาคการเกษตร เช่น การเก็บผลผลิต การปลูก การไถไร่ การใส่ปุ๋ย และการรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม รับจ้างขับรถ และรับจ้างทั่วไป
๓. อาชีพค้าขาย ได้แก่ การเปิดร้านทั่วไปเพื่อขายสินค้าอุปโภค บริโภค ภายในครัวเรือน
๔. อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ
๕. อาชีพอื่นๆ ได้แก่ ไฟท์ยูคา ตัดเสื้อผ้า เป็นพนักงานในบริษัท/โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ

๖.๑ การเกษตร

จากการศึกษาพบว่าพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลมะเกลือเก่า ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อยโรงงาน ไม้เศรษฐกิจ รองลงมาคือพืชผัก และพันธุ์พืชที่ใช้ปลูกมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

ที่	ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก(ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กิโลกรัม/ไร่)	ชนิดพันธุ์พืชที่ปลูก
๑.	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๑๓,๙๖๑	๘๐๐	มอนซานโต 919,940
๒.	มันสำปะหลัง	๑๕,๖๗๑	๓,๕๐๐	เกษตรศาสตร์ 50,ระยอง 5 , ห้วยบง
๓.	พืชผัก	๑๕๐	๑,๕๐๐	หอมแบ่ง,ผักชี
๔.	ข้าว	๑๒,๐๑๑	๕๕๐	ขาวตาแห้ง , มะลิ 105 , ชัยนาท 1
๕.	อ้อยโรงงาน	๗,๔๗๓	๑๐,๐๐๐	K 8892, K เหลือง
๖.	ยูคาลิปตัส	๒,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	K 52 , K 51 , K 60 และ เพาะเมล็ด
รวม	๖ ชนิด	๕๑,๒๖๖	-	-

การใช้ที่ดิน

ที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	จำนวนพื้นที่	ร้อยละ
๑.	พื้นที่ทั้งหมด	๙๔,๑๒๗	๑๐๐
๒.	พื้นที่ทางการเกษตร	๗๓,๑๖๗	๗๗.๗๓
	๒.๑ พื้นที่ทำนา	๑๓,๘๓๑	๑๔.๖๙
	๒.๒ พื้นที่ไร่	๕๔,๔๒๙	๕๗.๘๓
	๒.๓ พื้นที่สวน	๔,๔๓๐	๔.๗๑
	๒.๔ พืชไร่เลี้ยงสัตว์	๔๗๗	๐.๕๑
๓.	พื้นที่ป่าไม้	๒๐,๑๕๔	๒๑.๔๑
๔.	ที่อยู่อาศัย	๘๐๖	๐.๘๖

๖.๒ การเลี้ยงสัตว์

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความสนใจเลี้ยงโคเนื้อ และโคนม เป็นสัตว์เศรษฐกิจและมีแนวโน้มที่จะขยายการเลี้ยงเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นยังมีการเลี้ยงสุกร ไก่เนื้อ เป็ดเนื้อ เพื่อเป็นรายได้ อีกทางหนึ่ง นอกจากนั้นยังมีการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเป็นรายได้เสริมและเป็นแหล่งอาหารโปรตีนให้กับหมู่บ้าน ชุมชน และบริโภคในครัวเรือน

ที่	ชนิดสัตว์เลี้ยง	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ชนิดพันธุ์สัตว์
๑.	โคนม	๑,๙๙๒	โฮลสไตน์ฟิเชียน
๒.	โคเนื้อ	๑,๓๕๑	พันธุ์พื้นเมือง,ลูกผสม,บรามัน,บราซิล
๓.	กระบือ	๑๖๓	
๔.	สุกร	๔๓๓	ลาสไวท์,หมูป่า
๕.	ไก่พื้นเมือง	๑๔,๗๙๘	ไก่แจ้,ไก่ชน เช่น เหลืองหางขาว ประดู่หางดำ เขียวกาและพันธุ์ลูกผสมพื้นเมืองต่างๆ
๖.	เป็ดเนื้ออื่นๆ	๓๙๑	بابารี
๗.	แพะ	๑๑๙	

๖.๓ กลุ่มอาชีพและการพาณิชย์

การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพการเกษตร มีทั้งกลุ่มธรรมชาติ และกลุ่มที่ทางราชการจัดตั้งขึ้น โดยแยกออกได้ดังนี้

๑. การรวมกลุ่มตามธรรมชาติ ได้แก่

- ๑.๑ กลุ่มไผ่ญ้าคา
- ๑.๒ กลุ่มผู้ปลูกอ้อย
- ๑.๓ กลุ่มทำน้ายาเนกประสงค์
- ๑.๔ กลุ่มทำไม้กวาดจากก้านมะพร้าว
- ๑.๕ กลุ่มทำกระเป่าจากเชือกกรม
- ๑.๖ กลุ่มทำน้ำตาลอ้อย

๒. กลุ่มที่ทางราชการจัดตั้ง กลุ่มเหล่านี้จะกระจายอยู่แทบทุกหมู่บ้าน ได้แก่

- ๒.๑ กลุ่มกองทุนหมู่บ้านหนึ่งล้านบาท
- ๒.๒ กลุ่มสตรีแม่บ้าน
- ๒.๓ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- ๒.๔ กลุ่มกองทุนแก้ไขความยากจน(กขคจ.)
- ๒.๕ กลุ่มกองทุนธนาคารข้าว ม. ๓

หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

- ร้านค้า ๑๕๙ แห่ง
- ร้านอาหาร ๑๙ แห่ง
- ร้านเสริมสวย ๖ แห่ง
- อู่ซ่อมรถ ๙ แห่ง
- ห้องเช่า ๗ แห่ง
- ปั้มน้ำมัน ๒ แห่ง
- โรงสีข้าว ๒ แห่ง
- เสาโทรศัพท์ ๖ แห่ง
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ๗ แห่ง
- โรงงาน ๘ แห่ง
(โรงฟักไข่, โรงงานผลิตขนมปัง, โรงงานผลิตอิฐบล็อก,การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ)
- ร้านอื่นๆ ๘ แห่ง

(โรงงานรับซื้อของเก่า โกดังเก็บของ ร้านขายถังพลาสติก ร้านวัสดุก่อสร้าง ร้านขายปุ๋ย
ต้นที่ขายรถ ร้านเฟอร์นิเจอร์ ร้านไม้ดอกไม้ประดับ ร้านค้าเหล็ก ร้านค้าไม้)

๖.๔ การท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

พื้นที่ตำบลมะเกลือเก่าส่วนมากมีการทำการเกษตรโดยเฉพาะพืชไร่เป็นหลัก แต่เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็น
พื้นที่ราบ เนินเขาและภูเขา สภาพอากาศค่อนข้างร้อนและแล้ง ทำให้สถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติมีน้อย ซึ่ง
การท่องเที่ยวในปัจจุบันมีลักษณะการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากขึ้น โดยสรุปรวม ตำบลมะเกลือเก่ามีสถานที่ท่องเที่ยว
เชิงเกษตรและสถานที่ที่น่าสนใจดังนี้

หมู่ที่ ๒ บ้านมะเกลือเก่า

วังเณร เป็นแหล่งน้ำที่ไหลมาจากลำตะคองเมื่อมาถึงหมู่ที่ ๑ น้ำจะตื้นเขิน เป็นโขดหินเหมาะแก่การเล่นน้ำ

หมู่ที่ ๓ บ้านไรโคสูง

ท่าหินลาด เป็นแหล่งน้ำที่ไหลมาจากลำตะคอง ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายกับวังเณร เป็นน้ำสายเดียวกันแต่จะ
ไหลผ่านที่บ้านโคกสูงก่อน แต่จะแตกต่างตรงที่ท่าหินลาดจะมีลาดหินที่กว้างกว่าวังเณร

หมู่ที่ ๗ บ้านบุตาสง

ภูเขาเขียว เป็นภูเขาที่มีความอุดมสมบูรณ์มีหน้าผาที่มองเห็นวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม บนหลังเขาเป็นลาน
กว้างที่มีต้นไม้อุดมสมบูรณ์อยู่ประปราย ซึ่งสามารถที่จะทำกิจกรรมเดินป่า ปีนเขา ตั้งแคมป์ ปั่นจักรยาน

หมู่ที่ ๙ บ้านวังรางน้อย

วัดเขาชาด เป็นสถานปฏิบัติธรรมของบ้านวังรางน้อย เป็นสถานที่สวยงาม และเงียบสงบ เหมาะแก่
การปฏิบัติธรรม อยู่ห่างจากฟาร์มไก่เนื้อประมาณ 1 – 2 กิโลเมตร ปัจจุบันได้เป็นสถานปฏิบัติธรรมของอำเภอ
สูงเนิน

หมู่ที่ ๑๑ บ้านหนองเลาใหญ่

วัดเขาเก็ง เป็นสถานที่ที่น่าสนใจ เพื่อปฏิบัติธรรม เนื่องจากเป็นสถานที่สงบ ร่มรื่นและสวยงามของ
ชาวบ้านหนองเลาใหญ่

หมู่ที่ ๑๓ บ้านหัวเขาพัฒนา

วัดหนองบัวธรรมสถาน เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมที่ตั้งอยู่บนภูเขา ซึ่งมีทิวทัศน์ที่สวยงามมาก

หมู่ที่ ๑๕ บ้านคำไฮ

เขาสามสิบสำง เป็นภูเขาที่มีต้นไม้อุดมสมบูรณ์ มีลานหินกว้าง ซึ่งสามารถเป็นจุดชมวิวที่สวยงาม และ
ยังมีบ่อน้ำเล็ก ๆ อยู่เป็นจำนวนมากบางแห่งก็ยังมีน้ำอยู่ จึงเป็นที่มาของชื่อเขาสามสิบสำง

๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

สถาบัน และองค์กรทางศาสนา

- วัด	๒๓ แห่ง
- สำนักสงฆ์	๓ แห่ง

ตาราง ชื่อวัดในตำบลมะเกลือเก่า

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อวัด
๑	บ้านมะเกลือเก่า	(๑)วัดมะเกลือเก่า (๒)วัดโนนหินดาด
๒	บ้านมะเกลือเก่า	วัดสว่างบูรพาราม
๓	บ้านไรโคกสูง	วัดบ้านไรโคกสูง
๔	บ้านหนองไม้ตาย	วัดหนองไม้ตาย
๕	บ้านหนองม่วง	วัดหนองม่วง
๖	บ้านวังรางใหญ่	วัดวังรางใหญ่
๗	บ้านบุตาสง	วัดป่าอุดมธรรม
๘	บ้านหนองเบน	วัดหนองเบน
๙	บ้านวังรางน้อย	(๑)วัดวังรางน้อย (๒)วัดเขาขาด (๓)วัดหนองบัวธรรมสถาน
๑๐	บ้านห้วยไผ่	วัดห้วยไผ่
๑๑	บ้านหนองเลาใหญ่	สำนักสงฆ์เขาเก็ง
๑๒	บ้านหนองหลักพันสโมสร	สำนักสงฆ์หนองหลักพัน
๑๓	บ้านหัวเขาพัฒนา	วัดหัวเขาพัฒนา
๑๔	บ้านหนองขาด	วัดหนองขาด
๑๕	บ้านคำไฮ	(๑)วัดคำไฮ (๒)วัดป่าเขาสามสิบส่าง (๒)วัดภูผาห้า
๑๖	บ้านโนนสมบูรณ์	วัดป่าโนนสมบูรณ์
๑๗	บ้านโสกจานพัฒนา	-
๑๘	บ้านมะเกลือเก่าพัฒนา	วัดป่าอุดมธรรม
๑๙	บ้านมะเกลือเก่าสามัคคี	(๑)วัดปุงเกล้า (๒)วัดพุทธพักตร์วันาราม
๒๐	บ้านวังรางใหญ่พัฒนา	(๑)วัดศาลเจ้าพ่อเสือ (๒)สำนักสงฆ์วังรางใหญ่พัฒนา

๘. ทรัพยากรธรรมชาติ

๑. ป่าไม้ พื้นที่ส่วนใหญ่ของชุมชนเป็นพื้นที่ สปก. ประชาชนในชุมชนมีสิทธิในการจับจองตั้งแต่เริ่มก่อตั้งตำบล ได้ประโยชน์จากพื้นที่นั้นในการประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม แต่ในปัจจุบัน ชุมชนมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น จากหมู่บ้านที่แออัดก็ขยายตัว โดยการเข้าไปจับจองถางป่า เป็นแหล่งทำมาหากินกัน ทำให้พื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติถูกบุกรุก และทำลายไปมาก ภูเขาบางลูกถูกบุกรุกเพียงเพื่อใช้ปลูกผลผลิตของผู้ที่เข้าไปจับจองเท่านั้น

๒. ดิน ส่วนใหญ่จะเป็นที่ราบ มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายและปล่อยให้รกร้างว่างเปล่าเพื่อรอทำนาในฤดูฝน ทำให้พื้นที่ไม่ได้รับการใช้ประโยชน์จึงสูญเสียผลประโยชน์ที่ควรจะได้ไป

๓. น้ำ ตำบลมะเกลือเก่าเป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝน ปริมาณน้ำฝนน้อย หรือ ฝนทิ้งช่วงโดยเฉพาะฤดูแล้งจะประสบปัญหาขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ และน้ำเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำที่มีอยู่ไม่พอเพียงตลอดปี และมีสภาพตื้นเขินทำให้ประชาชนมีน้ำใช้ในการอุปโภค บริโภคไม่เพียงพอต่อความต้องการ ชุมชนเกษตรที่อาศัยน้ำ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการทำเกษตร ทำให้ได้ผลผลิตตกต่ำทำให้ไม่สามารถทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ส่งผลกระทบถึงรายได้ประชากร การอพยพแรงงาน เกิดปัญหาเศรษฐกิจและสังคม

แหล่งน้ำธรรมชาติ

ตำบลมะเกลือเก่า มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่

๑) คลองลำตะคอง มีต้นกำเนิดจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ไหลมาจากอำเภอสี่คิ้วผ่านตอนบน ของตำบลมะเกลือเก่า บริเวณหมู่ที่ ๓ บ้านโคกสูง หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ บ้านมะเกลือเก่า เป็นแหล่งน้ำสำคัญที่มีอยู่ตลอดปี

โดยมีการก่อสร้างประตูปรับน้ำเพื่อการชลประทาน เป็นแหล่งน้ำในการอุปโภคบริโภค เลี้ยงสัตว์ และเพื่อการเกษตร

๒) **คลองลำสาละ** มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาทางตอนใต้ของตำบลมะเกลือเก่าไหลไปทางตอนเหนือ ผ่านตอนล่างของหมู่ที่ ๗ บ้านบุตาสง หมู่ที่ ๖ บ้านวังรางใหญ่ ใช้ในการอุปโภค และการเกษตร ทั้งนี้ยังเป็นแนวเขตระหว่างอำเภอสูงเนิน กับอำเภอปักธงชัยด้วย

๓) **ห้วยวังราง** แยกจากคลองลำสาละ ทางตะวันออกเฉียงใต้ของหมู่ที่ ๖ บ้านวังรางใหญ่ ใช้ในการอุปโภค และการเกษตร

๔) **ห้วยสามสิบสระ** มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาทางตอนใต้ของตำบลมะเกลือเก่าผ่านหมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองชาด หมู่ที่ ๑๑ บ้านหนองเลาใหญ่

นอกจากนี้ยังมีลำห้วยอื่น ๆ อีก ที่มีลักษณะเป็นสายสั้น ๆ ซึ่งจะมีน้ำในเฉพาะช่วงฤดูฝน มีน้ำบ้างเป็นระยะ เนื่องจากยังไม่มีมีการปรับปรุงให้ใช้การได้ตลอดทั้งสาย เช่น ห้วยโสกจาน (หมู่ที่ ๕ บ้านหนองม่วง) ห้วยขอนแก่น (หมู่ที่ ๑๑ บ้านหนองเลาใหญ่) ห้วยใหญ่(หมู่ที่ ๔ บ้านหนองไม้ตาย) ห้วยไผ่ (หมู่ที่ ๑๐ บ้านห้วยไผ่) ห้วยหินลาด ห้วยน้ำมัน ห้วยป่าไผ่ (หมู่ที่ ๑ และ ๒ บ้านมะเกลือเก่า) ห้วยหนองเลา (หมู่ที่ ๑๕ บ้านคำไฮ) คลองขัณฑ์ (หมู่ที่ ๔ บ้านหนองไม้ตาย หมู่ที่ ๑๖ บ้านโนนสมบูรณ์) เป็นต้น

แหล่งน้ำใต้ดิน

ตำบลมะเกลือเก่ามีแหล่งน้ำใต้ดินที่มีคุณภาพ ที่สามารถนำขึ้นมาใช้ประโยชน์ เพื่อการอุปโภค - บริโภค โดยมีการใช้ประโยชน์จากน้ำใต้ดิน ได้แก่ หมู่ที่ ๔ บ้านหนองไม้ตาย หมู่ที่ ๕ บ้านหนองม่วง หมู่ที่ ๖ บ้านวังรางใหญ่ หมู่ที่ ๗ บ้านบุตาสง หมู่ที่ ๘ บ้านปลายราง หมู่ที่ ๙ บ้านวังรางน้อย หมู่ที่ ๑๐ บ้านห้วยไผ่ หมู่ที่ ๑๑ บ้านหนองเลาใหญ่ หมู่ที่ ๑๓ บ้านหัวเขาพัฒนา และหมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองชาด เป็นต้น

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

๑) คลองส่งน้ำชลประทาน

- ประตูปรับน้ำบ้านมะเกลือใหม่ ผันน้ำจากลำตะคอง ผ่านตอนบนของหมู่ที่ ๓ บ้านโคกสูง หมู่ที่ ๑ และ ๒ บ้านมะเกลือเก่า

- คลองส่งน้ำชลประทาน อ่างเก็บน้ำห้วยซับประดู่ อำเภอสีคิ้ว ผ่านตอนใต้ของหมู่ที่ ๑ และ ๒ บ้านมะเกลือเก่า

หมู่ที่/บ้าน	ชื่อแหล่งน้ำ	พื้นที่กักเก็บน้ำ
๑. บ้านมะเกลือเก่า	ห้วยน้ำมัน	
	สระน้ำโนนหินลาด	๒ ไร่
	สระโรงเรียนบ้านมะเกลือเก่า	๒ ไร่
	บ่อบำบัดน้ำเสีย	๑ ไร่ ๒ งาน
๒. บ้านมะเกลือเก่า	ห้วยน้ำมัน	
	สระวัดสว่างบูรพาราม	๓ ไร่
๓. บ้านโคกสูง	สระหน้าวัด	๓ ไร่
	สระหลังวัด	๑ ไร่
	สระหลังวัด	๔ ไร่
๔. บ้านหนองไม้ตาย	อ่างหนองหมื่นแตก	๒๐ ไร่
	สระวัดหนองไม้ตาย	๘ ไร่
	สระสาธารณะกลางหมู่บ้าน	๖ ไร่
	สระโรงเรียนบ้านหนองไม้ตาย	๓ ไร่
	สระสาธารณะโนนลาดควาย	๑ ไร่

หมู่ที่/บ้าน	ชื่อแหล่งน้ำ	พื้นที่กักเก็บน้ำ
๕. บ้านหนองม่วง	สระทางเข้าหมู่บ้าน	๑ ไร่
	สระประปาหนองม่วง	๓ ไร่
	สระหลังวัดหนองม่วง	๙ ไร่
	สระตาโม่	๕ ไร่
	สระสาธารณะปู่ตา	๑ ไร่
	สระบัว	๑ ไร่
๖. บ้านวังรางใหญ่	สระหลังวัด	๗ ไร่
	สระใหม่(ทางเข้าบ้านยายน้อม)	๒ ไร่
	สระทางเข้าหมู่บ้าน	๒.๒ ไร่
	อ่างประปา	
	ฝายลำสำลาย	
	ฝายหลังวัด	
๗. บ้านบุตาสง	สระสาธารณะหน้าโรงเรียน	๒ งาน
	สระโรงเรียน	๑ งาน
	สระข้างศาลาประชาคม	๒ งาน
	คลองลำสำลาย	
๘. บ้านปลายราง	สระประปา	๔ ไร่
	บ่อพักน้ำสระหลวง	๑๐ ไร่
	สระหลังโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	๕ ไร่
๙. บ้านวังรางน้อย	อ่างเก็บน้ำเขาชาด	๓๐ ไร่
	คลองอีสานเขียว	๓ ไร่
	สระประปาหมู่บ้าน	๕ ไร่
	ฝายหลวง	๒ ไร่
	สระท้ายหมู่บ้าน	๑.๕ ไร่
๑๐. บ้านห้วยไผ่	อ่างประปา	๑๐ ไร่
	ฝายบ้านห้วยไผ่	๒ ไร่
	ฝายหน้าศาลปู่ตา	๒ ไร่
๑๑. บ้านหนองเลาใหญ่	อ่างเก็บ	๒๐ ไร่
	สระคลองแคน	๑ ไร่
	สระหนองเลาน้อย	๑.๒ ไร่
	บ่อใหม่ (คุ่มหนองเลาใหญ่)	๑.๕ ไร่
๑๒. บ้านหนองหลักพันสโมสร	สระประปาเก่าหนองหลักพันสโมสร	๕ ไร่
	สระประปาใหม่	๑ ไร่
	สระคุ่มสโมสร	๒ ไร่
๑๓. บ้านหัวเขาพัฒนา	ฝายประชาอาสา	๒๕ ไร่
	สระน้ำ	๑ ไร่
	บ่อหลวง	๒ ไร่

หมู่ที่/บ้าน	ชื่อแหล่งน้ำ	พื้นที่กักเก็บน้ำ
๑๔. บ้านหนองชาด	สระประปา	๓ ไร่
	สระข้างวัด	๒ ไร่
๑๕. บ้านคำไฮ	อ่างหนองแก	๒๐ ไร่
	บ่อประปาเก่า	๕ ไร่
	อ่างคำไฮ (อ่างประปาปัจจุบัน)	๑๕ ไร่
	สระวัด	๒ ไร่
	คลองอีสานเขียว	๓ ไร่
๑๖. บ้านโนนสมบูรณ์	สระเก็บน้ำบ้านโนนสมบูรณ์(สระประปา)	๓ ไร่
	อ่างเก็บน้ำบ้านโนนสมบูรณ์	
๑๗. บ้านโสกจานพัฒนา	สระสาธารณะบ้านโสกจานพัฒนา	๕ ไร่
๑๘. บ้านมะเกลือเก่าพัฒนา	สระสาธารณะโสกตาแข่ง	๒ ไร่
	คลองห้วยตะโก	๓ ไร่
๑๙. บ้านมะเกลือเก่าสามัคคี	อ่างโสกหมั่น	๓๐ ไร่
	อ่างหลักหก	๒๘ ไร่
	ห้วยยายน้อย	๒ ไร่
๒๐. บ้านวังรางใหญ่พัฒนา	หนองวังราง	๒ ไร่
	คลองวังราง	๑๐ ไร่
	ฝายคลองลำสำราย	๗ ไร่